

Thema kinderportretten

Les 2:

Wat gebeurde er tussen de twee foto's?

Lestitel: Wat gebeurde er tussen de twee foto's?

Leerdomein: drama, bewegingsexpressie

Lesduur: 50 minuten

Leerplandoelen

Leerplan muzische opvoeding, deelleerplan dramatisch spel van het VVKBaO

2 Kinderen genieten van dramatisch spel

Dat houdt in dat ze:

- 2.1 genieten van het muzisch handelen waardoor ze hun expressiemogelijkheden verruimen.
- 2.5 plezier beleven aan en genieten van zelf spelen en samenspelen met anderen.
- 2.6 plezier vinden in een presentatie voor publiek.

8 Kinderen kunnen expressief omgaan met woord en lichaamstaal

Dat houdt in dat ze:

- 8.6 werkelijke tijd (duur van het spel) en verbeelde tijd (in het spel gesuggereerde tijd) passend gebruiken

Leerplan muzische opvoeding, deelleerplan beeld van het VVKBaO

2 Bewust zijn van het feit dat beelden een zeggingskracht hebben.

- 2.4 informatie halen uit beelden (bijvoorbeeld foto's).
- 2.5 zich inleven in de zeggingskracht van beelden.

Leerplan muzische opvoeding, deelleerplan bewegingsexpressie van het VVKBaO

4 Kinderen worden zich bewust van hun identiteit en hun inlevingsvermogen

Dat houdt in dat ze:

- 4.2 een eenvoudig bewegingsverhaal uitbeelden.
- 4.3 een eenvoudig bewegingsverhaal kunnen opbouwen over iets wat ze gehoord, gezien, gelezen, gevoeld of meegemaakt hebben.

5 Kinderen ervaren de mogelijkheden van de lichaamstaal en van de dans om met zichzelf en met anderen te communiceren

Dat houdt in dat ze:

- 5.2 samen een bewegingsopdracht of –verhaal uitvoeren.
- 5.4 genieten van en belangstelling tonen voor bewegingsexpressie van anderen.

6 Kinderen trachten de bewegingsexpressie van zichzelf en van anderen te beoordelen.

Dat houdt in dat ze:

- 6.1 zicht hebben op de eigen mogelijkheden

Lesdoelen

- De leerlingen beschouwen de twee foto's.
- De leerlingen werken samen in grote groepen.
- De leerlingen verzinnen wat er tussen de twee foto's gebeurd is.
- De leerlingen spelen hun verzonden verhaal na.
- De leerlingen kunnen aandachtig kijken naar de voorstelling van anderen.

Motivering

De leerlingen krijgen twee foto's. Ze moeten in groepen verzinnen wat er gebeurde tussen deze twee foto's. Het is de bedoeling dat ze hun verhaal uitbeelden en naspelen. Op die manier leren ze zich expressief te uiten en leren ze ook samenwerken met andere leerlingen in de klas.

Media

twee foto's

klokje

digitale camera

kaartjes taakverdeling (taakkapitein, tijdbeheerder, materiaalbaas)

Lesverloop

Inleiding

De fotograaf komt de klas binnen. Hij vertelt de leerlingen dat hij enkele foto's uit zijn collectie meegebracht heeft. Hij toont deze aan de leerlingen en vraagt wat er hen opvalt als ze deze vergelijken met de portretten die hij tijdens de vorige lessen toonde. (*Er staan meerdere mensen op de foto's, ze staan door elkaar, ze poseren niet echt ...*)

De fotograaf vertelt de leerlingen dat we nu alleen nog maar portretten gezien hebben waarop er één persoon stond. Maar er bestaan natuurlijk ook groepsportretten.

Wat zou dat willen zeggen? (Er staat een groep mensen op de foto, ze poseren in groep voor de fotograaf ...)

Kennen jullie een voorbeeld van zo'n groepsportret? Jullie hebben er de vorige les zelfs al één gemaakt; (*De foto's die de fotograaf meegebracht heeft, de klasfoto's, groepsfoto van de familie ...*)

Nu worden de leerlingen in groepjes verdeeld. Ze krijgen de twee foto's en een blad. Ze noteren op het blad wat ze allemaal zien op de foto's en wat er kan gebeurd zijn.

Na een 5-tal minuten zegt de fotograaf dat ze alles moeten neerleggen. We luisteren nu naar de verschillende groepen. Ze vertellen wat ze allemaal genoteerd hebben. Op die manier ontdekken de andere groepen misschien iets dat ze niet gezien hadden.

Foto 1

Foto 2

Leskern

De fotograaf vertelt de leerlingen dat ze straks in groepen zullen moeten werken met deze twee foto's. De foto's zijn van een bepaalde gebeurtenis. Maar hij weet helemaal niet meer welke gebeurtenis. De leerlingen mogen nu zelf in hun groepjes verzinnen wat er gebeurd is, misschien ontdekt de fotograaf via hun verhalen wel terug wat er echt gebeurd is. Het is altijd wel leuk om zelf eens een verhaal te verzinnen bij de foto's. Mensen vinden het leuk om de verhalen achter een foto te horen. Voor de leerlingen aan de opdracht beginnen, wordt er eerst nog eens klassikaal gebrainstormd. De leerlingen zijn niet verplicht om deze ideeën te gebruiken. Als ze nog een ander idee hebben, kunnen ze dit ook uitvoeren.

Hier volgt de opdracht voor de leerlingen.

Suggestie 1

De leerlingen verzinnen wat er gebeurd is tussen foto 1 en foto 2. Ze moeten dit niet zomaar vertellen, maar ze spelen dit na. Het is de bedoeling dat ze goed kijken naar de personages die op de foto's staan en ze moeten ervoor zorgen dat iedereen van de groep een rol heeft. De leerlingen denken eerst even na over wat er zou kunnen gebeurd zijn en daarna denken ze na hoe ze dit kunnen uitbeelden in een rollenspel. Ze oefenen ook het rollenspel, want op het einde van de les zullen ze het ook voor de volledige klas moeten spelen.

Er zijn ook nog enkele leerlingen in de groepen die een bepaalde rol krijgen, zodat alles vlot zou verlopen. (ze krijgen ook een kaartje met hun taak zodat dit duidelijk is)

- **Taakkapitein:** deze leerling zorgt ervoor dat alles goed verloopt en dat de groep bezig blijft met de gekregen opdracht.
- **Materiaalbaas:** deze leerling draagt zorg voor het materiaal. Hij zorgt voor de foto's en voor het materiaal dat de groep wil gebruiken.
- **Tijdbeheerder:** deze leerling houdt de tijd in het oog. Hij kijkt hoeveel tijd de groep nog heeft en zegt wanneer ze wat sneller moeten doorwerken.

De leerlingen krijgen hiervoor 25 minuten de tijd. De leerkracht zet de timer zodat de tijdbeheerders kunnen zien hoeveel tijd ze nog hebben.

Suggestie 2

De leerlingen verzinnen wat er gebeurd is tussen foto 1 en foto 2. Ze moeten dit niet zomaar vertellen, maar ze spelen dit na. De leerlingen zullen nieuwe foto's moeten maken die passen tussen foto 1 en 2. Ze zullen dus moeten stilstaan en niet mogen bewegen. Het zijn telkens stilstaande gebeurtenissen. Dit noemen we tableau vivant. Het is heel belangrijk dat de leerlingen niet spreken en niet bewegen. Als ze in de juiste positie staan tijdens de voorstelling, is het de bedoeling dat de fotograaf een foto kan nemen van de positie van de leerlingen. De leerlingen mogen zelf kiezen hoeveel foto's er horen tussen de twee foto's die ze gekregen hebben. Ze moeten wel minimum 4 foto's hebben.

De leerlingen kijken goed naar de personages op de foto en zorgen ervoor dat iedereen van de groep een rol heeft. Ze denken eerst even na over wat er zou kunnen gebeurd zijn en

daarna denken ze na over hoe ze dit kunnen uitbeelden in een tableau vivant. Ze oefenen ook hun tableau vivant, want straks zullen ze het voor de volledige klas moeten uitbeelden.

Er zijn ook nog enkele kinderen in de groepen die een bepaalde rol krijgen, zodat alles vlot zou verlopen. (ze krijgen ook een kaartje met hun taak zodat dit duidelijk is)

- **Taakkapitein**: deze leerling zorgt ervoor dat alles goed verloopt en dat de groep bezig blijft met de gekregen opdracht.

- **Materiaalbaas**: deze leerling draagt zorg voor het materiaal. Hij zorgt voor de foto's en voor het materiaal dat de groep wil gebruiken.

- **Tijdbeheerder**: deze leerling houdt de tijd in het oog. Hij kijkt hoeveel tijd de groep nog heeft en zegt het wanneer ze wat sneller moeten doorwerken.

De leerlingen krijgen hiervoor 25 minuten de tijd. De leerkracht zet de timer zodat de tijdbeheerders kunnen zien hoeveel tijd ze nog hebben.

Slot

De leerlingen stellen hun toneeltjes / tableau vivant voor. De fotograaf neemt ondertussen ook foto's. Op die manier oefent hij zijn job nog eens uit. Deze foto's kunnen ook gebruikt worden tijdens de laatste les van dit thema.

De fotograaf vertelt wat hij leuk vond aan de verhalen. Daarna laat hij de leerlingen ook nog even vertellen wat ze leuk vonden aan de opdracht en wat er minder leuk en moeilijker was. Op die manier weet hij ook hoe de kinderen de opdracht ervaren hebben.

Colofon

'Met volle kracht vooruit, de beeldbank daagt je uit!' is een project van Elien De Vreese, Ann-Sofie Martens en Jolien Sander, drie laatstejaarsstudenten van KATHO Tielt, in samenwerking met Erfgoedcel Brugge en Stadsarchief Brugge.

Alle gebruikte afbeeldingen komen uit de fotoverzameling van Stadsarchief Brugge. Een groot aantal afbeeldingen is afkomstig uit de verzameling Brusselle-Traen. Er werd ook geput uit de verzameling J. A. Rau en de verzameling G. Michiels. Het door ons gebruikte beeldmateriaal is raadpleegbaar via de website www.beeldbankbrugge.be.

Ook werden er nog enkele andere bronnen gebruikt bij het tot stand komen van dit lessenpakket:

- Dada. (2000). *Dada, het portret*. Eindhoven: Plint.
- Dada. (2004). *Dada, zelfportret*. Eindhoven: Plint.
- Kiefer, A., & Lee, L. (2011). *Fotografieren... voor kids*. Estland: van Duuren Media.
- Publishers, C. (2008). *Praten met kinderportretten*. Leuven: CEGO Publishers.

